

Kanska endin av trætu millum Johnny Thomsen og Skúlabókagrunnin

Rættarsak um málpolitikkinn

Johnny Thomsen hevur skriva eina orðabók eftir avtalu við Skúlabókagrunnin. Men grunnurin vil ikki geva hana út, nú hon er liðug. Bókin er ikki í tráð við »tann ráðandi málpolitikkinn her á landi«, siga tey. Tí fær hann ongar pengar fyri sítt arbeiði.

Um nakar veruliga hevur patent uppá tann »ráðandi málpolitikkinn« í Føroyum, verður møguliga avgjørt í rættinum

Í februar 1991 - fyri hálvum øðrum ári síðani - læt Johnny Thomsen Føroya Skúlabókagrunnin tað lidna handritið til eina russiskt føroyska orðabók. Johnny hevði nýtt fleiri ár um at skriva bókina, og arbeiðið varð gjørt eftir avtalu við grunnin, sum skuldi geva hana út.

Í juli sama ár fekk hann svar, har sagt varð, at bókin skuldi prentast.

Men í apríl í ár - níggu mánaðir seinni - fekk Johnny eitt nýtt bræv frá Skúlabókagrunninum.

Nú varð sagt, at bókin ikki skuldi prentast kortini. Skúlabókagrunnin var nevniliga ónøgdur við bókina. Har vóru fleiri orð við, sum ikki eiga at vera við í eini orðabók, varð sagt. Orsøkin var, at orðini ikki eru í samsvar við tann »ráðandi málpolitikkinn«.

Talumál

Síðani er eitt stóðugt orðaskifti farið fram millum grunnin og Johnny Thomsen. Men hvørgin parturin vil víkja frá sínum.

- Eg havi tikið við ráðum frá nógvum fólki meðan eg havi skrivað bókina, sigur Johnny.

- Men nú hon er liðug at fara at taka orð burturúr fyri at fáa hana í samsvar við tann »ráðandi málpolitikkinn«, tað verður undir øllum umstøðum av ongum.

Men hvat eru tað fyri orð, stríðið snýr seg um?

- Tað eru orð, sum eru vanlig í føroyskum talumáli, men ikki eiga at nýtast í skrivning, sigur Johnny.

Sum dømi nevni hann orðini »begynna«, »orðna fyri« og »behagiligt«.

...na, hvat siga tey, tað er altíð hvat b-r: hann hannar altíð behagilig l. hugnaligur, hugaligur, iheimligur, fittligur, fýsiligur, snotifriður, tespiligur; b-t liv uden besvær: fittligt liv; det er ikke b-t at tage ud i dette vejr: tað er ikki fýsiligt el. snotifritt at fara í hesum veðrinum; alt andet end b.: ikki tespiligur, ikki snotifriður, ikki fýsiligur behagelighed -en, -er hugnaður behagelyst n. = behagesyge behagelysten l. = behagesyg behagesyg l. sum vil tekkjast behagesyge n. tað at vilja tekkjast

- Øll nýta hesi orð í dagligari talu. Tí haldi eg tað ikki vera skeivt at siga einum russara, at tey eru livandi í talumálinum.

Skilir ímillum

Johnny leggur dent á, at hann í bókini ger greiðan skilnað millum hesi orðini, og vanlig »røtt« orð.

- Eg greiði í fororðinum til bókina frá at eg havi orð við, sum bert verða nýtt í talumáli, og ikki eiga at verða skrivað, sigur hann. Harafturat stendur eitt frámerki við øll hesi orð í bókini, so tann ið nýtir hana veit, at talan bert er um talumál.

Annars dugir Johnny ikki so væl at siga, hvø- jum ónøgdin á Skúlabókagrunninum stendst av. Tí einasta ítøkiliga próvgundur fyri teirra stóðu, eru seks síður av bókini, sum tey hava sent honum aftur. Á hesum seks síðunum eru reyðar strikur undir teimum orðum, teimum ikki dám- a.

Tað samlaða verkið er 200 síður.

Umhugsar at stevna

Johnny Thomsen gjørdi eina avtalu við grunnin áðrenn hann fór undir at skriva bókina. Og hann dylur ikki fyri, at hann kennir seg villeiddan.

- Eg havi onagantið dult nakað, sigur hann. Tey hava allatíðina havt møguleika fyri at vita, hvørji orð eg nýtti í bókini. Hava tey ikki funnið útav tí fyrr enn nú, er tað teirra egna skyld.

Hóast hann hevði avtalu við grunnin, hevur Johnny ikki fingið løn fyri at skriva bókina. Hann hevur verið í privatari vinnu, og hevur so skrivað bókina í frítíðini.

Og nú sær so út til, at arbeiðið er gjørt til fá- nýtis.

Hvat fer hann at gera við tað?

- Tað veit eg ikki rættiliga enn, sigur hann. Eg taki endaliga stóðu um ein mánað.

- Kann tað hugsast at tú stevni grunninum?

- Tað er avgjørt ein møguleiki, ja. s-s-

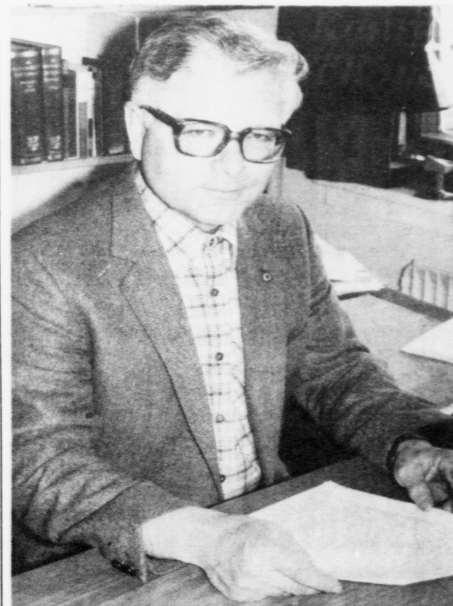
Á talumáli er ein stólar »behagiligur«, um hann er góður at sita í. Hann er hvørki hugna- ligur, fittligur, fýsiligur, snotifriður ella tespiligur. Men Johnny Thomsen sleppur ikki at nýta orðið »behagiligur«, tí tað er ikki í tráð við »tann ráðandi málpolitikkinn«. Hóast Johnny ger púra greitt, at talan er um talu- og ikki skriftmál

30 krónur

»Yvirlæknar rinda bert 16 kr. fyri døgurðan, meðan maðurin á Bacalao rindar 40 krónur«, segði Jóannes Eidesgaard her í blaðnum í famu viku.

Tað er ikki heilt beint, upplýsir Aksel Hansen á Bacalao.

Á Bacalao keypa teir nevniliga døgurðan inn fyri 30 krónur - og selja hann fyri 30 krónur til starvsfólki.

Johan Hendrik Winther Poulsen er ein av teimum sum avger, hvussu føroyskur málpolitikkur skal vera

Málnevndin ræður

Í brævinum, har Skúlabókagrunnurin gjørdi Johnny Thomsen greitt at bókin ikki fór at verða prentað, varð sagt, at »tað er málnevndin, sum setir kósina, tá ið tað snýr seg um orðabókagerð.«

Tað er also tann politiskt setta málnevndin, sum avgerð innihaldið av tí lögna hugtakinum

»tann ráðandi málpolitikkurin«.

Vit fara í morgin at royna at fáa nevndina at greiða frá, hvussu »tann ráðandi málpolitikkurin« verður fastlagdur, og hvussu hon kann avgera, hvørt ein bók er nóg góð til at verða útgivin ella ikki.

s-s-

Nærri mín gud til tín

Kom við okkum aftur til ljósið, til samfelagið við gud

Ókeypis lesnaður og upplýsingar fáast frá.

Universal Life
Dept. 6.26,
P. O. Box 5643
8700 Wurzburg,
Germany

Halda frí í Nólsoy? SJÁLVANDI!

Eini væl útgjörd sethús kunnu leigast í longri ella styttri tíð.

Telefon 12242.

TILHALDSHÚSIÐ
SKANSIN
Jekaragøta 8,
Box 57
110 Tórshavn

Til sølu

Eitt iitið brúkt frystianlegg til stampagoymslu, bíliga til sølu.

Tlf. 7.5221